

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. nr 39

Fylke: Troms

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Trondenes

Emne: Høgtidsmat

Bygdelag: "

Oppskr. av: Sofie Christensen

Gard: Skjærtad

(adresse): Skjærtad p. Houtad

G.nr. 91

Br.nr. 2

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

f. h. v. herredskas Jacob Johnsen Sama.

SVAR

1. ja det har vært og er fremdeles skipp og bruk her i bygden.
2. De kunne komme alene men også flere sammen.
3. Det er mulig de gjorde det før, men er det nesten alltid blitt kakel de har med seg.
4. omtrent 1 uke etter fødselen.
5. Her kom de bare en gang.
6. ja - i gamle dager var det alltid grøt - mest rømnegjød men også risingjød - og også ofte risingjød og rømnegjød sammen - d. v. s. fisk risingjød og så rømnegjøden opp - eller det var sålsajpe med rosiner - rød sagasajpe - seneve kjøtt i mæke - bl. de kondisjonerte og det viljone med fine kjæller, fine fiskeboller - og kjæller - sjokoladeforsj - desserter s. s. v.
7. Her var det nok bare en gangs sending - arstundene var så store og vanskelig å komme imellom uten nei og ofte i baat.

8. "Hultøys leirin med lokk eller hvite
"perlefat" satt ned i kurs.
9. Barselegrøt og barselemat.
10. nei det var hvist forskjellig - korden
døtrene eller pikene.
11. Som regel var han ikke med.
12. Har ikke hørt det var forskjell
om det var gutt eller pike som var
fjøs. De fikk alltid fraktering naar
de kom - middag, kaffe, ølser
og kaker o.s.v.
13. Har aldri hørt noe annet navn
enn barselebesøk.
14. nei, de fikk alltid fraktering
men gamle her i bygden har
alligevel hørt om barsele.
15. nei, de fikk de andre ogsaa.
16. ja heroppe begynte vi med
kaker omkring 1912-15. Konditor
kaker - bløtkaker og blomster -
søtsuppe og forskjellige kjøttretter
hadde vært i bruk i mange
aar allerede.
17. Det var ikke skikk og bruk her
for.
18. nei er det alltid en liten ting
til barnet - hui - en tøye - vatter
saker o.s.v.
19. ja hvis det var mulig ble
det holdt dauposelskap.
20. nei det har vi aldri hørt
21. nei det var ingen bestemt
spise seddel og her sendte ikke
gjestene sendringer.

~~22~~ 2. har aldri hørt det brukt her.

23. nei er det doaps middag eller
 bare "kirkekaffe" med kaker naar
 man kommer fra kirken med
 barnet - senere middag fra bare
 fadrene.

B. Fødselsdag.

24. ja både for barn og voksne
 ikke alminnelig for alminnen.

25. hvert aar.

26. Slekt og venner ble innbudt
 og der kom ogsaa ubudne gjester
 for aa vnske tillykke med dagen.

For eksempel formiddagsvist med et
 glas vin.

27. nei - for da de aldri gaav
 til fødselsdagen - nei naar det er
 mindre tall - for eksempel 50 aar - 60
 aar - 75 aar o. s. v. Ogsaa ubudne
 sender blomster og presenter.

28. Nei, det har vi aldri hørt

29. ja, det er svært alminnelig.

C. Konfirmasjon.

30. Vanskelig aa svare paa, men
 her ma alle barna bort fra hjem -
 med og bodde i nærheten av kirken
 hos slekt eller bekjendte den
 tiden konfirmasjons skolen var
 - de som bodde i nærheten av kir-
 ken var jo hjemme. Selve konfi-
 masjonen var i to dager - søndag
 overhøring og aftenmandag. Og
 familien i sin helhet forsøkt aa
 komme til kirken i de to dagene.

saasandt det var mulig. De kom hjem først langt ut på dag og spiste middag da. Feiring av konfirmasjonen var ikke almindelig
 31. Stort sett holder de ikke konfirmasjonsselskap nu heller - de ber gode venner til kaffe læreren for. eks.

32. De ber sin nærmeste familie sine nærmeste naboer - noen gode venner - læreren hvis han ber i nærheten til kaffe (ogaffen)

33. Jending har aldri vært brukt (no særlig) her apple.

34. ja, nu gir de gaver til konfirmanter - foraldre - faddere den nærmeste familie - ofte også om de ikke er bødne.

35. Bryllup.

36-37. Forlovelsesselskap eller gjestebud ble nok holdt men ikke i almindelighet, hverken før eller nu.

38. a 3 ganger om dag - by kaffe innimullem.

39. b. Kvist forskjellig men mest almindelig var gjøt - rømmegjøt - først sådd - fersk kjøtt - senere fisk for kjøttet - fiskerpudding - fiskeroller; hvit saus, kvite, ørret o.s.v.

c. Det maatte være rømmegjøt

d. Nu har ikke hørt om det.

39. Her har de aldri hatt det med "sluding" men de tok med seg

grøt, lefser, gomme, smør o.s.v.
 både til bursel, bryllup
 og begravelse. Brudgommen
 kunne ofte betale hele liich
 ut paa gjalden han skiftet for
 aa holde et stort bryllup - det
 var ikke altid forældrene som
 holdt bryllupet.

40. ja smør ble ofte presset
 ned i uforskamte asker eller
 former og kjøbt ut paa
 overflaten - kors, blomst el.l.
 og en bød langs kanten.

41. nei det gjorde man ikke

42-46. Har aldri hørt noe om
 det. Det brukes ikke hos oss.

47. Forkommer svært sjelden.

48. ja svært ofte

49. ja, svært ofte

50. Det faar presenter av sin
 familie.

51. nei - det er bare ved sølv-
 bryllup, gull bryllup o.s.v.

Gravøl.

52. Familien, naboer, venner
 Ved brud.

53. Fra 1-3 dager. 3 måltider
 om dag.

54. Det var frokost, middag og
 kvelds. Ved langbød spistes der.
 Om aftenen for gravøllet var det
 storgrynsgrøt (helgrynsgrøt) til
 alle gjestene.

55. Ikke hørt om det.

56. Ikke høit om det.

57. Hvis det var liten plass hjemme gjorde de det ofte saar at de spiste i nabo garden by likesom naar de (overmattet de hos naboerne.

58. Gjæstene hadde sending med seg.

59. har ikke høit om det.

60 " " " " "

61. nei

62. Her brükte (og brüker) de aa synge ut liket d. v. s. naar de hadde foatt den avdøde i kisten bod de naboerne og saa sang de en salme, en eller annen lesle op a bibelen eller sa noen ord. Saa sang de igjen og kisten ble baant paa laevan eller i nödet hvor den sto til elve begravelsesdagen da ble den baant op i stuen igjen var stuen svart tilen og veiet godt sto kisten ofte ut paa banker paa gardsplassen.

Efter at de hadde sunget ut fik de kaffe. Paa begravelsesdagen kom naboer, familien, vennet tidlig om morgenen og efter kaffe med smörbröd, kakor, lifer, vaffelkakor o. s. v. lesle en eller annen op a bibelen, de sang fri og efter og saa var det paa vei til kirke garden med boat eller hest. Naar de kom tilbake var det

middag. Start set er det slip
femdeles, bare at de er godt
over til bil og de har prestens
hjemme i huset. Maten er som
offest kaffe for de drar til kirke-
goarden og kaffe efterpå eller
sjokolade for alle som har fylt
til graven. Sjelden er alle best til
middag.

63. Ten dram brukes nok.

64. nei - det har vi ikke hørt.

65. Kaffe for de drar til kirke-
goarden og klokken eller en annen
ber gjere de tilstedeværende
paa kirkegoarden hjem til
saigehuset til kaffe eller sjoko-
lade. Middag er sjelden nu

66. nei.

67. Sjelden.

68. Skuffelig innbydelse til be-
gravelse har vi aldri hørt om.

69. ja - 50-60 år siden.

70. Koggedosis (og lages til
middag)

71. Omfrønt i alle hjem.

72. ja da den feires.

73. Bløtkaker.

74. Aviser, ukelod og radio.

75 Gjennem aviser.